

31 januari 2018: Dag van de directeur. Maar waar is dat feestje?

Op 31 januari 2018 is het de dag van de directeur. Samen met alle onderwijspersoneelsleden zegt het COV dank je wel aan alle directeurs! Elke basisschool heeft recht op een directeur als krachtige schoolleider. Maar dat is nog steeds geen realiteit in zoveel scholen ... Het COV pleit al jaren voor een betere omkadering van de basisschool en de directeur. Vlaamse regering, maak dringend werk van het versterken van het administratief, beleids- en pedagogisch ondersteunend personeel in de basisscholen! Een duurzaam investeringsplan basisonderwijs is absolute prioriteit!

Van bij de start van de legislatuur vroeg het COV aan minister Crevits en haar coalitiepartners om een oplossing voor het statuut en de werkvoorwaarden van de directies. In het kader van het loopbaandebat stuurden we aan op het oprichten van een werkgroep 'Schoolleiderschap'. Die is vorig jaar van start gegaan. Het COV wil een debat over schoolleiderschap dat ten dienste staat van de leerkrachten en hun kernopdracht. Elke basisschool moet de nodige middelen en ruimte krijgen om een beleid te voeren op het niveau van de leerling, de school en de schoolengemeenschap. Marianne Coopman, algemeen secre-

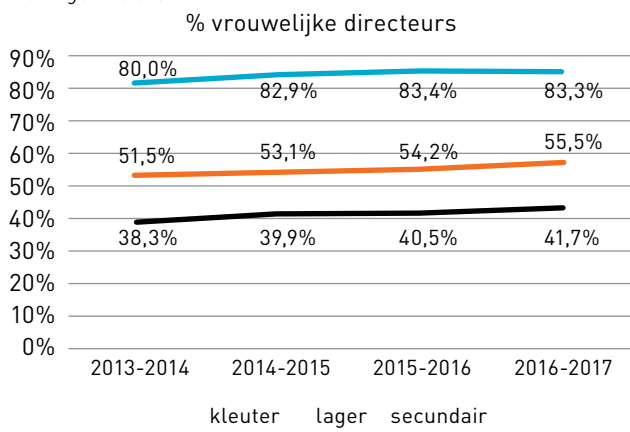
taris COV: "Schoolleiders moeten beter ondersteund worden, omkaderd en begeleid. Dat vraagt het COV al jaren. Het tekort aan omkadering raakt de kwaliteit van het basisonderwijs. Dat is de uiteindelijke ziekte waarvan burn-out bij directeurs slechts een symptoom is. Directeurs hebben dringend meer tijd en ruimte nodig voor hun belangrijkste opdracht: het pedagogisch beleid van de basisschool. Schaalvergroting biedt geen afdoende oplossing. Ook al werken scholen samen in grotere groepen, elke lokale basisschool heeft nood aan beleids- en administratieve omkadering. Een directeur in een basisschool staat dicht bij de ouders, de gemeenschap. Zijn competenties als schoolleider, peoplemanager en pedagogisch expert maakt hij waar in de lokale school. Het is een voordeel dat directeurs opgeleid zijn als (kleuter)onderwijzer, want dat komt de ondersteuning en coaching van leerkrachten ten goede. Laten we er dan ook voor zorgen dat zij dit pedagogisch voordeel voluit kunnen uitspelen. Directeurs hebben ruimte, vorming en middelen nodig zodat zij deze coachende rol kunnen opnemen."

De directeur, wie is hij/zij?

Wie is de directeur in de basisschool? Wat is zijn/haar profiel? Welke taken heeft een directeur? Hoe tevreden is hij/zij? Enkele cijfers in de grafieken en tabellen in dit artikel.

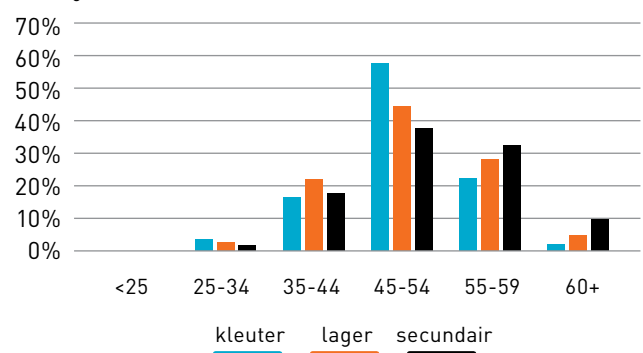
De directeur is een vrouw

Bron: AgODi databank

De directeur is 45 tot 54 jaar jong

Bron: AgODi databank

Meer administratieve krachten

Uit een bevraging van het Rekenhof¹ blijkt dat directeurs bij een grote meerderheid van de basisscholen (82%) uitvoerende, administratieve en pedagogische taken uitvoeren, omdat ze over onvoldoende ondersteunend personeel beschikt. "De reacties van de directeurs wijzen op een zware belasting. Het gaat vooral om administratieve taken van uiteenlopende aard: van organisatorische tot louter uitvoerende taken, zoals brieven opstellen. De directeurs vermelden personeelsadministratie, boekhouding en veiligheidspreventie als knelpunten. Sommige directeurs deelden ook mee dat ze een aantal uren ondersteuning uit het gewone urenpakket putten. Uit de reacties blijkt dat elke basisschool behoefte heeft aan minstens één voltijdse administratieve kracht, terwijl uit de bevraging blijkt dat een school gemiddeld over dertig uur administratieve ondersteuning beschikt. 78% van alle basisscholen ontvangt onvoldoende punten om een voltijds personeelslid aan te stellen met een diploma secundair onderwijs. Wij roepen op om de beleidsondersteuning

De directeur is vooral bezig met administratieve taken

Bron: Talis 2013, Vlaams rapport.

	LaO			1 ^{ste} graad SO		
	VL		Talis	VL		Talis
Administratieve taken, leiderschapstaken en vergaderingen	46	>	42	45	>	41
Taken en vergaderingen m.b.t. het curriculum en het lesgeven	20	<	23	18	<	21
Interactie met leerlingen	12	=	13	15	=	15
Interactie met ouders of voogden	12	=	11	11	=	11
Interactie met lokale en regionale gemeenschap, bedrijfsleven en industrie	5	<	7	5	<	7
Andere	5	=	4	6	=	4

Gemiddelde tijdsbesteding (in % van de totale werktijd), opgemeten in 2013. Voor het beeld dat Talis-2018 zal geven, is het wachten tot 2019 ...

van de basisscholen te versterken." Een Vlor-advies² bevestigt deze oproep van het Rekenhof: "Directies van basisscholen signaleren al lang het gebrek aan administratieve, beleids- en pedagogische omkadering. Tegelijk wordt van elke basisschool verwacht dat zij over voldoende beleidsvoerend vermogen beschikt om een zelfstandig beleid te voeren. De vraag kan dan ook gesteld worden of de basisscholen met die beperkte omkadering wel in staat zijn om dat beleidsvoerend vermogen te ontwikkelen. Ook het onderzoek over het bestedingspatroon van personeelsmiddelen in basis- en secundaire scholen voor de invulling van hun administratieve, beleids- en pedagogisch ondersteunende taken³ roept de overheid op om werk te maken van de versterking van het administratief, beleids- en pedagogische ondersteunend personeel in basisscholen."

De directeur wordt er ziek van

Directeurs in het basisonderwijs waren in 2014 gemiddeld 14,73 dagen ziek, in 2015 was dat 18,18 en in 2016: 21,77.

De directeur doet zijn job graag

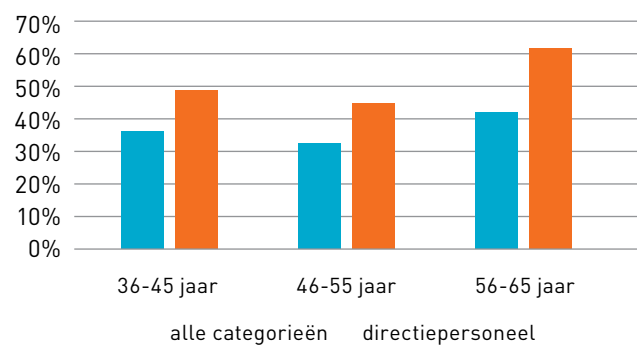
Bron: Talis 2013, Vlaams rapport.

	LaO			1ste graad SO		
	VL		Talis	VL		Talis
Tevredenheid met huidige werkomgeving						
Ik vind het leuk om in deze school te werken.	97	=	97	99	>	96
Ik zou mijn school aanbevelen als een goede plaats om te werken	94	=	96	99	>	96
Ik ben tevreden over mijn functioneren in deze school	92	=	95	93	=	95
Al bij al ben ik tevreden met mijn job	94	=	95	94	=	96
Tevredenheid met het beroep						
De voordelen van dit beroep compenseren ongetwijfeld de nadelen	68	<	89	72	<	83
Als ik opnieuw kon beslissen, zou ik nog altijd deze job/functie kiezen	86	<	91	87	=	87
Ik heb er spijt van dat ik besloten heb directeur te worden	7	=	7	8	=	6

Het gemiddeld aantal opgenomen ziektedagen stijgt het snelst bij de directeurs uit het basisonderwijs. Dit staat in het rapport ziekteverzuim 2016⁴. 60,72% van de ziektedagen bij mannelijke directeurs en 50,09% van de ziektedagen bij vrouwelijke directeurs zijn te wijten aan psychosociale aandoeningen! Het Steunpunt Onderwijsonderzoek (SONO)⁵ is gestart met een onderzoek naar stress en welbevinden van schoolleider. "Schoolleiders vervullen een wezenlijke rol in de realisatie van kwaliteitsvol onderwijs in hun school. Zij zijn belangrijke poortwachters in het onderwijsbeleid, hebben een grote impact op het functioneren en welbevinden van hun personeelsleden en zijn beslissend in de implementatie van onderwijsvernieuwingen. Door de hoge verwachtingen naar schoolleiders toe en de vele (f)actoren waar zij rekening moeten mee houden, ervaren schoolleiders een grote werkdruk. Het is belangrijk om inzicht te verwerven in de factoren die het welbevinden en de stress/burn-out van schoolleiders bepalen. Dit moet leiden tot aanbevelingen naar de overheid, schoolbesturen, schoolleiders en opleiders en ondersteuners van schoolleiders." ■

De directeur kampt vaker met een psychosociale aandoening

Bron: Rapport ziekteverzuim Vlaamse onderwijspersoneel

% van ziektedagen veroorzaakt door een psychosociale aandoening voor directies t.o.v. alle onderwijscategorieën per leeftijdscategorie.

In vier op de tien scholen start het schooljaar met een nieuwe directeur

Bron: AgODi databank.

	Schooljaar 2015-2016	Schooljaar 2016-2017
Basisonderwijs	958	1081
Secundair onderwijs	316	375
Totaal	1274	1456

Aantal nieuwe directeurs de laatste twee schooljaren. Van zodra een school in jaar x+1 een nieuw directielid heeft in vergelijking met jaar x, spreken we van een directiewissel. Tijdelijk een ander ambt opnemen of het delen van directieambten door meerdere personeelsleden creëert hierdoor meer directiewissels.

31 januari 2018: Dag van de directeur

Dank je wel!

Op 31 januari 2018 is het de dag van de directeur. Samen met alle onderwijspersoneelsleden zegt het COV dank je wel aan alle directeurs! Elke basisschool heeft recht op een directeur als krachtige schoolleider. Goede schoolleiders leiden tot sterkere basisscholen.

1. Rapport Pedagogische en administratieve ondersteuning van basisscholen en secundaire scholen, 15 juni 2010.
2. Advies over de administratieve, beleids- en pedagogische ondersteuning van de basisschool, Vlor, 8 januari 2014.
3. Bestedingspatroon van personeelsmiddelen in basis- en secundaire scholen voor de invulling van hun administratieve, beleids- en pedagogisch ondersteunende taken, Geert Devos, Melissa Tuytens, Carolien Leysen, Joke Ysenbaert, 2013.
4. Lees meer op blz. 10-11.
5. SONO is door de Vlaamse Regering erkend als Steunpunt voor Beleidsrelevant Onderzoek voor de periode 2016-2020. SONO is een samenwerkingsverband van UGent, KULeuven, Universiteit Antwerpen, VUB en ArteveldeHogeschool.